

[Aksel Larsen.]

Statsministeren kaldte mig en vejrhane, der altid registrerer de østlige vinde. Rent teknisk vil en sådan vejrhane vistnok være en opfindelse, større end atombomben. Vejrhane svinger og svajer nemlig for de på stedet fremherskende vinde, medmindre de er rustet fast. Det vil jeg absolut ikke beskylde statsministeren og hans parti for at være, for han har netop til hver en tid svinget og svajet og altid registreret de i øjeblikket herhjemme fremherskende vinde, snart sydlige, snart vestlige. I 1938 hyldede han Chamberlain, dengang var det moderne. Senere hyldede han Churchill, vel at bemærke efter det mellemspil, hvor hans parti med ministrene Stauning, Bording, Kjørboel og Buhl i spidsen havde udtalt beundring for de store tyske sejre og ønsket om en nyordning af Europa under Tysklands førerskab.

I 1948 erklærede statsministeren kategorisk, at Danmark overhovedet ikke skulle tilslutte sig nogen stormagtsblok, men gøre sin internationale indsats i De Forenede Nationer. I 1949 erklærede han — for nu mærkede Danmarks vejrhane for alvor de vestlige vinde —, at Danmark selvfølgelig skulle ind i den af USA dominerede Atlantikblok, som det ærede medlem hr. Ole Bjørn Kraft uden modsigelse fra statsministeren har karakteriseret som aktiv alliancepolitik.

Tidligere blev de amerikanske monopolkapitalister karakteriseret således i statsministerens hovedorgan „Social-Demokraten“:

„En samling forstyrrede, hallucinerede pengeejere af laveste sort tumler her“ — på børsen — „rundt i et vildt dilerium i en grænseløs jagt efter penge — de penge, der flyder rigeligt under krigen. Penge, penge, det er alt. Deres hjerner er brændt tørre i dette helvede, og menneskelige følelser er forlængst afskaffet.“

Nu er det unægtelig en anden karakteristik, statsministeren og hans partipresse giver af de finansielle magthavere i USA. Eller hvad mener man om statsministerens højtærede undervisningsminister, der, dengang han end ikke havde nået at blive det ærede medlem hr. Hartvig Frisch, nemlig i 1926, skrev en artikel i „Clarté“, betitlet „Krigsårsagerne og deres bekæmpelse“. I denne artikel fortalte han, at krigen kom ikke fra mystiske naturkræfter, men var hidført af grupper af mennesker, og han erklærede:

„Den farligste og stærkeste af disse grupper er højfinansens, i hvis hånd den egentlige magt er koncentreret. I sammen-

ligning med dem er de borgerlige politikere kun marionetter, der lægger navn og popularitet og passende sædelige fagter til de andres spil.“

Han fortsatte:

„Heroverfor nytter hverken pacifisme eller oplysning alene. Krigsårsagerne må bekæmpes ved organiseret magt. Denne magt skjuler sig i proletariatet, og der gives ingen anden fredsmagt i verden. Udløsning af proletariatets magt er socialdemokratiet, som ifølge massernes økonomiske interesse er internationalt og anti-kapitalistisk. Socialdemokratiets opgaver i øjeblikket til bekæmpelse af krigsårsagerne er tre: 1) oplysning, 2) international organisation, 3) erobring af politisk magt (reel, ikke ministeriel). Dette må ske således, at man ikke binder sig til Folkeforbundet, da man derigennem kun opnår at blive medansvarlig for den kapitalistiske alliancepolitik. Hvorvidt det vil ske voldeligt eller fredeligt bliver det desværre modstandernes sag at afgøre.“

Dette var et socialdemokratisk synspunkt i 1926. Siden har vejrhane drejet, til den højtærede statsminister stod i 1948 på skydebanen og vendte sig med patos imod det, han kaldte klicheen om det kapitalistiske samfund som årsag til og forklaring på alt ondt og elendigt.

Denne kliché kaldte han for banal og uredelig. Jeg tør også nok antyde, at vejrhane er drejet, når socialdemokratiet nu — i modsætning til hvad Hartvig Frisch gav udtryk for i 1926 — siger, at ved at lave alliancepolitik med kapitalisterne i USA skal man kæmpe for fredens interesser og ikke ved at støtte sig til proletariatets magt.

Selv østlige vinde har socialdemokratiet været i stand til at registrere. Statsministeren selv erklærede, den 3. juni 1945, at

„det må være en opgave for os“ — altså det danske socialdemokrati — „at søge gennemført en positiv linie i forholdet til Sovjetunionen“.

Han var helt på linie med sin og „Nationaltidende“s Mandagsskribent, det ærede medlem hr. Poul Hansen, som på samme tid skrev, at

„mens mange danske har næret en næsten for bløjet tillid til de angelsaksiske stormagter, må det indrømmes, at dr. Goebbels ikke forgæves malede bolschevikforskrækkelsens fanden på væggen“.

Han var altså også i overensstemmelse med finansministeren, som den 15. maj 1945 udtalte:

„Vi ønsker samarbejde bl. a. med det store, rige Rusland, der i krigen har båret